

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Milana Deáka a JUDr. Daniely Švecovej, v právnej veci žalobcu **M.**, bývajúceho v H., proti žalovanej **S., s.r.o.**, so sídlom v H., za účasti vedľajšej účastníčky na strane žalovanej **Sociálnej poisťovne** - ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta 8 (vec týkajúca sa pobočky Sociálnej poisťovne Žiar nad Hronom, Sládkovičova 17), o **zaplatenie 2 727, 64 € (82 173 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 4 C 782/2002, o dovolaní vedľajšej účastníčky na strane žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. októbra 2006 sp. zn. 15 Co 144/2006 v znení uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2007 sp. zn. 15Co 144/2006 a zo 7. októbra 2008 sp. zn. 15Co 144/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie vedľajšej účastníčky na strane žalovanej **z a m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom (súd prvého stupňa) rozsudkom z 24. mája 2006 č. k. 4 C 782/2002-143 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 82 173 Sk s úrokom

z omeškania a to: 17,6% zo sumy 1 861 Sk od 16. augusta 2001 do zaplataenia, 17,6% zo sumy 1 861 Sk od 16. septembra 2001 do zaplataenia, 17,6% zo sumy 1 861 Sk od 16. októbra 2001 do zaplataenia, 17,6% zo sumy 2 400 Sk od 16. novembra 2001 do zaplataenia, 15,5% zo sumy 2 400 Sk od 16. decembra 2001 do zaplataenia, 15,5% zo sumy 2 400 Sk od 16. januára 2002 do zaplataenia, 15,5% zo sumy 2 400 Sk od 16. februára 2002 do zaplataenia, 15,5% zo sumy 2 400 Sk od 16. marca 2002 do zaplataenia, 15,5% zo sumy 2 400 Sk od 16. apríla 2002 do zaplataenia, 16,5 % zo sumy 7 252 Sk od 16. mája 2002 do zaplataenia, 16,5 % zo sumy 7 252 Sk od 16. júla 2002 do zaplataenia, 16,5 % zo sumy 6 739 Sk od 16. augusta 2002 do zaplataenia, 16,5 % zo sumy 6 739 Sk od 16. septembra 2002 do zaplataenia, 16,5 % zo sumy 6 739 Sk od 16. októbra 2002 do zaplataenia, 16 % zo sumy 6 739 Sk od 16. novembra 2002 do zaplataenia, 13 % zo sumy 6 739 Sk od 16. decembra 2002 do zaplataenia, 13 % zo sumy 6 739 Sk od 16. januára 2003 do zaplataenia, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu prvého stupňa 4 105 Sk ako súdny poplatok a 4 792 Sk ako trovy preddavkované zo štátnych prostriedkov; právo na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobca ako bývalý pracovník žalovanej trpí chorobou z povolania, za ktorú zodpovedá žalovaná (§ 195 ods. 3 Zákonníka práce – zák. č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov). Choroba z povolania a to ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov v kombinácii spôsobenej pri práci s vibrujúcimi nástrojmi a zariadeniami bola zistená v čase trvania pracovného pomeru so žalovanou - 11. mája 2001. Rozhodnutie o čiastočnom invalidnom dôchodku, ktorý bol žalobcovi priznaný od 30. júna 2001, bolo vydané 13. mája 2002. Pracovný pomer žalobcu u žalovanej skončil 30. júna 2001 výpoveďou z dôvodu uvedeného v § 46 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce. Pri priznaní náhrady straty na zárobku od vzniku nároku, t. j. za žalované obdobie od júla 2001 do decembra 2002 podľa uplatnenej žaloby (82 173 Sk) vychádzal z pravdepodobného zárobku žalobcu (11 400 Sk), ktorý sa stal nedobrovoľne nezamestnaný, a vzhľadom na omeškanie žalovanej s plnením peňažného dlhu priznal žalobcovi tiež úroky z omeškania. O povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. a o povinnosti žalovanej zaplatiť náhradu trov konania štátu podľa § 148 ods. 1 O.s.p.; výrok o náhrade trov konania účastníkov odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici (odvolací súd) na odvolanie vedľajšej účastníčky rozsudkom z 19. októbra 2006 sp. zn. 15 Co 144/2006 v znení uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2007 sp. zn. 15 Co 144/2006 a zo 7. októbra 2008 sp. zn. 15

Co 144/2006 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil podľa § 219 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal; zároveň samostatným výrokom pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie. Dovolanie pripustil na otázku, či je daný základ nároku na náhradu za stratu na zárobku v prípade, ak pracovný pomer s poškodeným zamestnancom zanikol z dôvodov, ktoré nesúvisia s chorobou z povolania a tento sa stal nedobrovoľne nezamestnaným; v prípade, ak by bol daný základ nároku, z akého zárobku po zistení choroby z povolania sa má vychádzať. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa mal za preukázanú zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú chorobou z povolania žalobcu. Bol toho názoru, že na tejto skutočnosti nič nemení, že žalovaná (ako sa dozvedela, že žalobca trpí chorobou z povolania) k 30. júnu 2001 so žalobcom rozviazala pracovný pomer z dôvodu uvedeného v § 46 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce a že od 1. júla 2001 sa stal žalobca nedobrovoľne nezamestnaný a jeho príjmom boli vyplácaný čiastočný invalidný dôchodok a podpora v nezamestnanosti. Považoval za správny aj postup súdu prvého stupňa, ktorý pri určení výšky náhrady za stratu na zárobku vychádzal zo zistenia pravdepodobného zárobku podľa § 17 ods. 4 zák. č. 1/1992 Zb. o mzde, odmene za pracovnú pohotovosť a priemernom zárobku platnom do 31. marca 2002 a § 134 ods. 3 zák. č. 311/2001 Z. z. Obranu vedľajšieho účastníka založenú na tvrdení o neexistencii príčinnej súvislosti medzi právnou skutočnosťou, za ktorú sa zodpovedá, a vzniknutou škodou ako jedného zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Poukázal, že bezprostredná časová následnosť medzi zistením choroby z povolania, jej hlásením žalovanej a ňou prejavovým právnym úkonom vedúcim k zániku pracovného pomeru preukazuje, že k strate na zárobku u žalobcu došlo k dôsledku zistenej choroby z povolania.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie vedľajšia účastníčka a žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Súhlasila s názorom, že náhrada za stratu na zárobku prislúcha poškodenému zamestnancovi počas obdobia nedobrovoľnej nezamestnanosti, hoci sa mu poskytuje hmotné zabezpečenie uchádzača o zamestnanie. „Každý zamestnanec, ktorému vznikol nárok na náhradu za stratu na zárobku v dôsledku choroby z povolania, má nárok na vyplácanie tejto náhrady aj v čase, keď je nedobrovoľne nezamestnaný a poberá podporu v nezamestnanosti, pričom na spôsobe skončenia pracovného pomeru nezáleží“. Namietala však, že v danom prípade počas obdobia nezamestnanosti absentuje príčinná súvislosť medzi chorobou z povolania a škodou (v podobe

straty) zapríčinenou v dôsledku skončenia pracovného pomeru, nakoľko pracovný pomer skončil bez súvislosti s chorobou z povolania - nemalo to mať podľa jej názoru žiadny vplyv na vyplácanú náhradu za stratu na zárobku počas tohto obdobia. Pokles príjmu žalobcu sa teda nemal brať do úvahy preto, lebo k rozviazaniu pracovného pomeru by došlo, aj keby choroba z povolania zistená nebola.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu osobitne zdôraznil svoj nepriaznivý zdravotný stav a dlhotrvajúci súdny spor.

Žalovaná si vo svojom vyjadrení k dovolaniu osvojila právny názor vedľajšej účastníčky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas vedľajšia účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 3 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Prípustnosť dovolania vedľajšej účastníčky, ktoré v danom prípade smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vyplýva z ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. a zo skutočnosti, že odvolací súd samostatným výrokom svojho rozsudku pripustil proti svojmu rozhodnutiu dovolanie.

V ustanovení § 238 ods. 3 O.s.p. je odvolaciemu súdu zverené oprávnenie založiť výrokom rozsudku prípustnosť dovolania v prípade, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zásadného právneho významu. Občiansky súdny poriadok nevysvetľuje, kedy ide o také rozhodnutie, bezpochyby má ale na mysli rozhodnutie, ktoré rieši dosiaľ nenastolenú alebo len v iných súvislostiach prezentovanú právne inak riešenú otázku spôsobom, ktorý je významný nielen v konkrétnej prejednávanej veci, ale aj zo širších hľadísk. Ak odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je dovolateľ oprávnený napadnúť jeho rozhodnutie len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, a to práve len v tej konkrétnej vymedzenej otázke, pre ktorú bolo dovolanie pripustené. V dovolacom konaní potom predmetom posudzovania a vyriešenia môžu byť len právne otázky (na riešenie skutkových otázok dovolací súd nie je oprávnený a ani vybavený procesnými prostriedkami – porovnaj § 243a ods. 2 druhá veta O.s.p.).

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia; obligatórne sa zaoberá len vadami konania vymedzenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vady podľa § 237 O.s.p. a ani tzv. iné vady konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktoré musí dovolací súd prihliadnuť, aj

keď nie sú v dovolaní namietané, z obsahu spisu nevyplývajú.

V prejednávanej veci odvolací súd považoval za otázku zásadného právneho významu otázku „či je daný základ nároku na náhradu za stratu na zárobku v prípade, ak pracovný pomer s poškodeným zamestnancom zanikol z dôvodov, ktoré nesúvisia s chorobou z povolania, a tento sa stal nedobrovoľne nezamestnaným.“ A ďalej otázku „v prípade, ak by bol daný základ nároku, z akého zárobku po zistení choroby z povolania sa má vychádzať“. Z porovnania takto určeného rámca pre možný prieskum dovolacím súdom (k tomu vymedzených otázok) s obsahom dovolania vedľajšej účastníčky vyplýva, že v dovolaní sa namieta (spochybňuje) len ten právny záver odvolacieho súdu, že žalobcovi ako chorobou z povolania poškodenému zamestnancovi, ktorý sa stal nedobrovoľne nezamestnaný, prislúcha (patrí) náhrada za stratu na zárobku v súvislosti so zistenou chorobou z povolania aj v takom prípade, keď k rozviazaniu pracovného pomeru došlo bez súvislosti s chorobou z povolania (z iného dôvodu), teda dáva sa dovolaciemu súdu na prieskum iba jedná /prvá/ otázka, resp. jej časť a to: „*či nie je vylúčený základ nároku na náhradu za stratu na zárobku v prípade, ak pracovný pomer s poškodeným zamestnancom zanikol z dôvodov, ktoré s chorobou z povolania nesúvisia*“.

Nesprávnym právnym posúdením veci (či určitej právnej otázky) v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., je také posúdenie, pri ktorom odvolací súd na zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny predpis alebo správne použitý právny predpis nesprávne vyložil alebo nesprávne aplikoval. V danej veci v rámci dovolaním vymedzeného priestoru na prieskum dovolací súd v rozhodnutí odvolacieho súdu také pochybenie nezistil.

Podľa § 251 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj pracovnoprávne vzťahy, ktoré vznikli pred 1. aprílom 2002, ak nie je ďalej ustanovené inak. Nároky, ktoré z nich vznikli, a právne úkony urobené pred 1. aprílom 2002 sa posudzujú podľa doterajších predpisov.

Citované ustanovenie vyjadrujú vzťah novej právnej úpravy k právnym vzťahom skôr založeným. Právna úprava vychádza z tzv. nepravej spätnej pôsobnosti, ktorá zabezpečuje ochranu už nadobudnutých práv podľa skoršieho (doterajšieho) predpisu. V prípade tejto spätnej pôsobnosti sa nároky z pracovnoprávnych vzťahov, ktoré (nároky) vznikli v minulosti

(pred 1. aprílom 2002, t. j. za účinnosti skoršieho právneho predpisu), spravujú skorším právnym predpisom. Nároky, ktoré dovtedy nevznikli (vznikli až po účinnosti nového predpisu), sa už posudzujú podľa nového právneho predpisu - aplikuje sa zák. č. 311/2001 Z. z., aj keď (hoci) ide o následky vyplývajúce zo situácie spred účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy.

Pretože v danom prípade predmetom sporu je nárok na náhradu straty na zárobku po skončení práceneschopnosti za obdobie pred aj po nadobudnutí účinnosti zákona č. 311/2001 Z. z., je potrebné tento nárok žalobcu posúdiť podľa ustanovení Zákonníka práce účinného do 31. marca 2002 aj podľa ustanovení Zákonníka práce účinného od 1. apríla 2002, t.j. zákona č. 65/1965 Zb. a zák. č. 311/2001 Z. z.

Z ustanovenia § 190 Zákonníka práce (zákona č. 65/1965 Zb.) aj z ustanovenia § 195 zákona č. 311/2001 Z. z. vyplýva, že predpoklady zodpovednosti zamestnávateľa voči zamestnancovi za škodu pri chorobe z povolania sú choroba z povolania, ktorá vznikla za stanovených podmienok, vznik škody a príčinná súvislosť medzi chorobou z povolania a vznikom škody. Pre vznik nároku na náhradu škody je potrebné, aby všetky tieto predpoklady boli splnené súčasne; ak chýba ktorýkoľvek z nich, nárok nevzniká.

Škoda, ktorá vzniká následkom choroby z povolania, môže spočívať tiež v strate na zárobku poškodeného zamestnanca po skončení pracovnej neschopnosti (porovnaj § 193 a § 195 Zákonníka práce - zákona č. 65/1965 Zb. a § 198 a § 201 zákona č. 311/2001 Z. z. v znení do 31. decembra 2003). K strate na zárobku ako majetkovej ujme dochádza preto, že pracovná schopnosť zamestnanca bola následkom choroby z povolania obmedzená (dočasne alebo trvale) alebo zanikla, a účelom náhrady za stratu na zárobku je poskytnutie primeraného odškodnenia zamestnancovi, ktorý nie je schopný v dôsledku zdravotného postihnutia spôsobeného chorobou z povolania dosahovať taký zárobok, aký mal pred poškodením.

O vzťah príčinnej súvislosti medzi stratou na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti a chorobou z povolania ide vtedy, ak vznikla táto škoda následkom choroby z povolania, t.j. bez choroby z povolania by strata na zárobku tak, ako vznikla, nenastala. Strata na zárobku nevzniká poškodenému zamestnancovi len vtedy, ak sa po skončení pracovnej neschopnosti znovu zamestnal u pôvodného zamestnávateľa a vykonával tam inú, menej platenú prácu, prípadne po skončení pracovného pomeru sa zamestnal u iného

zamestnávateľa, kde dosahoval nižší zárobok, než pred zistením choroby z povolania, ale aj vtedy, ak zamestnanec po vzniku škodnej udalosti stratil vôbec možnosť zamestnať sa. Ku škode vo forme straty na zárobku dochádza totiž nielen za predpokladu poklesu zárobku, ale nepochybne aj pri úplnej strate zárobku, v oboch prípadoch za predpokladu, že ku škode došlo v dôsledku ochorenia chorobou z povolania.

Nie je vylúčené, že aj v prípade, ak zamestnávateľ rozviazal pracovný pomer so zamestnancom z dôvodov s chorobou z povolania nesúvisiacich, môže zamestnancovi po tomto rozviazaní pracovného pomeru vzniknúť škoda spočívajúca v strate na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti. Ak by k tomu u zamestnanca došlo, je zamestnávateľ povinný túto škodu mu nahradiť, ak boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu pri chorobe povolania podľa § 195 Zákonníka práce (zákona č. 311/2001 Z. z.), resp. § 190 zákona č. 65/1965 Zb.; je pritom bez právneho významu, že strata na zárobku vznikla až po skončení pracovného pomeru účastníkov. Preto len samotná okolnosť, že pracovný pomer s poškodeným zamestnancom zanikol výpoveďou z dôvodu uvedeného v § 46 ods.1 písm. c/ Zákonníka práce, t. j. z dôvodu nesúvisiaceho s chorobou z povolania sama osebe ešte nevyklučuje základ nároku zamestnanca na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti (porovnaj k tomu napr. rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. decembra 2008 sp. zn. 5 Cdo 43/2008, z 23. februára 2006 sp. zn. 3 Cdo 80/2005). Pokiaľ totiž žalobca pre následky choroby z povolania nebol schopný vykonávať prácu rovnakého druhu, akú pôvodne vykonával pre žalovaného, resp. ak pre chorobu z povolania žalobca nemohol vykonávať ani inú prácu u iného zamestnávateľa, majetková ujma tým mu vznikajúca je škodou, ktorá je vyvolaná chorobou z povolania. Z uvedeného je zrejme, že námietka v dovolaní vedľajšej účastníčky, že žalobcovi nepatrí náhrada za stratu na zárobku v dôsledku zistenej choroby z povolania, nakoľko jeho pracovný pomer so žalovaným skončil bez súvislosti s chorobou z povolania, neobstojí. Už len pre tento záver nie je možné argumentácii dovolateľky prisvedčiť. Pre úplnosť však treba poukázať na konkrétne okolnosti tejto právnej veci - skutkový stav, z ktorého vychádzal odvolací súd, dovolateľkou nespochybný, a jeho posúdenie vo vzťahu k nároku žalobcu na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti. Odvolací súd „vzhľadom na skutočnosti daného prípadu, kedy potom, ako sa žalovaná dozvedela o tom, že žalobca trpí chorobou z povolania, ku dňu 30. júna 2001 rozviazala s ním pracovný pomer z dôvodu uvedeného v § 46 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce“, ustálil, že táto „bezprostredná časová následnosť medzi zistením choroby z povolania, jej hlásením žalovanej a ňou prejavovým právnym úkonom vedúcim

k zániku pracovného pomeru preukazuje, že k strate na zárobku u navrhovateľa došlo v dôsledku zistenej choroby z povolania“. Z právneho posúdenia odvolacieho súdu vychádza, že uvedený spôsob rozviazania pracovného pomeru nie je okolnosťou vylučujúcou u žalobcu nárok na požadovanú náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti. Dovolací súd takéto právne posúdenie odvolacieho súdu považuje za vecne správne. V spojitosti s uvedeným názorom, t. j. že pri skúmaní príčin straty na zárobku len samotný spôsob skončenia (rozviazania) pracovného pomeru bez ďalšieho (a priori) nevylučuje, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, považuje dovolací súd za vhodné dať do pozornosti tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2004 sp. zn. 1 Cdo 21/2004, z ktorého vyplýva, že ani skončenie pracovného pomeru dohodou na podnet zamestnanca samo osebe neznamená, že zamestnancovi nemôže vzniknúť nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti. Pri odškodňovaní choroby z povolania žalobcu bolo určujúce, že príčinou straty na zárobku bola zistená choroba z povolania. Existencia príčinnej súvislosti medzi chorobou z povolania a vznikom škody spočívajúcej v strate na zárobku, môže byť daná nielen v prípade, ak sa poškodený zamestnanec po skončení pracovného pomeru z dôvodov nesúvisiacich s chorobou z povolania znovu zamestnal, v ktorom zamestnaní vykonával inú, menej platenú prácu, ale aj vtedy, ak po rozviazaní pracovného pomeru nebol zamestnaný a nedosahoval žiadny zárobok, ale poberal len podporu v nezamestnanosti; v oboch prípadoch za predpokladu, že k poklesu zárobku, resp. k jeho strate dochádza v dôsledku jeho zdravotného postihnutia spôsobeného chorobou z povolania. Poškodený zamestnanec má teda nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti aj v prípade, ak v čase vzniku škody nebol zamestnaný a nedosahoval žiadny zárobok, resp. iný príjem, nahradzujúci zárobok, alebo poberal len podporu v nezamestnanosti.

Nad rámec vymedzený obsahom dovolania, ktorým sa spochybnila výlučne otázka, či poškodenému zamestnancovi (žalobcovi) patrí alebo nepatrí náhrada za stratu na zárobku v dôsledku zistenej choroby z povolania aj v takom prípade, keď k rozviazaniu (skončeniu) pracovného pomeru došlo bez spojitosti s chorobou z povolania (výpoveďou žalovanej z dôvodu uvedeného v § 46 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce), dovolací súd dáva do pozornosti, že v posudzovanej veci sa žalobca stal nedobrovoľne nezamestnaným (došlo u neho k strate na zárobku) zo súhrnu príčin a nebol to len nedostatok pracovných miest v danom mieste, kde žije, resp. aktuálna ponuka pracovných miest na trhu práce. Z konania

vyplývalo, že žalobca sa nemohol zamestnať práve pre svoj zdravotný hendikep – zdravotné postihnutie spôsobené chorobou z povolania, čo preukazoval nielen svojim výsluchom (porovnaj č. 1. 35 p. v. spisu), ale aj listinným dôkazom o odmietnutí prijatia do zamestnania vzhľadom na jeho zdravotné obmedzenie (porovnaj č. 1. 58 spisu). K strate možnosti poškodeného zamestnanca zamestnať sa nedochádza totiž len so zánikom jeho pracovnej schopnosti spôsobenej chorobou z povolania, ale k nej môže dôjsť vtedy, ak sa poškodený zamestnanec po vzniku škodnej udalosti nemôže po skončení pracovného pomeru zamestnať práve v dôsledku choroby z povolania. Rozhodujúcou skutočnosťou je tu zdravotný stav, ktorý po zistení choroby z povolania je príčinou nemožnosti, resp. sťaženej možnosti vyhľadať ďalšie zamestnanie. V tomto smere závery uvedené napr. v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 152/2004 ohľadom skutočností vylučujúcich zodpovednosť za škodu, spočívajúcich v tom, že poškodený zamestnanec sa nemôže zamestnať v inom zamestnaní, ktoré by zodpovedalo jeho chorobou z povolania zníženej schopnosti len pre nedostatok pracovných miest a škoda nie je spôsobená v príčinnej súvislosti s chorobou z povolania, ale situáciou na trhu práce, sú skutkovo neidentické s prejednávanou vecou a nebolo by možno k nim preto prihliadať.

Možno uzavrieť, že odvolací súd za uvedeného skutkového stavu správne vychádzal z právneho názoru, že žalobcovi patrí náhrada za stratu na zárobku v dôsledku zistenej choroby z povolania za zažalované obdobie aj v takom prípade, keď k rozviazaniu pracovného pomeru došlo výpoveďou žalovanej podľa § 46 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce, t.j. že táto skutočnosť (rozviazanie pracovného pomeru z iného dôvodu než pre chorobu z povolania) bez ďalšieho nevylúčila príčinnú súvislosť medzi chorobou z povolania a vzniknutou škodou spočívajúcou v strate na zárobku žalobcu ako jeden zo zákonných predpokladov uvedených v § 190 Zákonníka práce (zákona č. 65/1965 Zb.) a § 195 zákona č. 311/2001 Z. z. pre vznik zodpovednosti žalovanej za túto škodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov dovolanie vedľajšej účastníčky na strane žalovanej ako nedôvodné podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože si ju neuplatnil – zjavne z dôvodu, že žiadne trovy mu v dovolacom konaní nevznikli.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. februára 2010

JUDr. Jana Bajánková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Hrčková Marta